

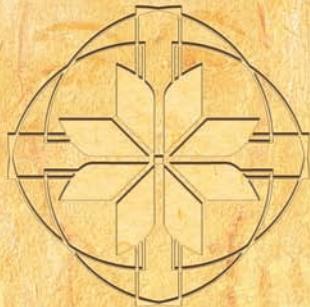
BAKTALÓRÁNTHÁZA

Római katolikus templom

БАКТАЛОРАНТГАЗА – Римо-католицька церква

BAKTALÓRÁNTHÁZA – The Roman Catholic Church

BAKTALÓRÁNTHÁZA – Römisch-katholische Kirche

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZÉPKORI TEMPLOMOK ÚTJA

BAKTALÓRÁNTHÁZA Római katolikus templom

Aközépkori templomok útja címen született meg az a tematikus útvonal, amely a Kárpát-medencében egyedülálló vallási és kulturális örökséggel szeretné mélyrehatóan megismertetni az érdeklődőket. Ez a tematikus útvonal hivatott bemutatni a valaha egy történeti régiót alkotó, Északkelet-Magyarország, Kárpátalja, valamint a Partium északi részének középkori egyházi örökségét. Az útvonal területileg a magyarországi Szabolcs-Szatmár-Bereg, a romániai Szatmár és az ukraini Kárpátalja megyén halad keresztül, amelyet behálózzák közös történelmi gyökerek. Kárpátalja középkori templomai jelentik a nyugati keresztenység keleti határvonalát, itt ér véget gótika és veszi kezdetét a fa templomok földje és az ortodoxia. A viharos történelmi Kárpátalján viharos múltja volt a templomoknak is. Sokuk elpusztult a tatárjárás után, a reformáció előretörésével sorra a protestánsokhoz kerültek, számos leégett a kora újkor szabadság küzdelmeiben, a szovjet időkben, több esetben Isten házából ateista múzeum lett. Mára az idő, a történelem megnyugodott és az egyházi örökség turista látványosságá vált.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, középkori templomokban Magyarország egyik leggazdagabb vidéke, a középkori templomoknak itt olyan sűrű hálózatuk maradt fent, amely egyedülálló. Szatmár és Bereg középkori egyházi örökségének egyedi hangulatát idézik a kisméretű templomok, a melléjük épített fa harangtoronyok, a gazdagon fennmaradt középkori freskók, a festett karzatok, a diszes kazettás mennyezetek, faragott szószékkel. Az Alföld középkori templomainak nagy része a török dúlások áldozatává vált. Ez a vizek által körbezárt vidék azonban távol tartotta magától a hódító hadakat, az idegen kultúrákat. Így maradhattak fent páratlan gazdagságukban és szépségükben ezek a kis középkori templomok, amelyek ékszerdobozai ennek a vidéknek.

www.temple-tour.eu

<http://www.facebook.com/kozepkoritemplomokutja>

Tематичний маршрут під назвою «Шляхами середньовічних церков» був створений з метою докладного ознайомлення зацікавлених з цією винятковою клерикально та культурною спадщиною Карпатського басейну. Цей тематичний шлях покликаний на представлення церковної спадщини середньовіччя колись єдиного історичного регіону – Північно-східної Угорщини, Закарпаття, а також північної частини Парцуму. Наявний шлях територіально охоплює область Сабольч-Сатмар-Берег в Угорщині, повіт Satu-Mare у Румунії і Закарпатську область України, в якому переплітаються спільні історичні корені.

Середньовічні церкви Закарпаття являють собою східну межу західного християнства, тут завершується готика і починається край дерев'яних церков та ортодоксія. Бурхлива історія Закарпатського краю відображає також і бурхливе минуле церков. Багато з них було спустошено за часів татарської навали, з прориванням реформації вони одна за одною опинялися у володінні протестантів, значна кількість з них згоріла на кострі визвольної боротьби нової ери, а за радянські часи більшість домів Господніх стали музеями атеїзму. На сьогодні часи та історія утихомірились, і церковна спадщина стала туристичним видовощем. Область Сабольч-Сатмар-Берег є одним із найбагатших на середньовічні церкви краю Угорщини, тут залишилася така багата ланка церков середніх віків, яка у своєму порозумінні являється унікальною. Церкви малих розмірів Сатмарського та Березького краю, зі зведенimi біля них дерев'яними дзвіницями, збереженими до нас середньовічними фресками, розмальованими хорами, орнаментальними кесонними стелями та різьбленими амвонами, відтворюють винятковий настрій середньовічної церковної спадщини. Більша частина середньовічних церков Альфельдського краю стала жертвою татарського нашестя. Однак цей, окутаний водами, край не допускав до себе ворожче військо, чужу культуру. Таким чином він міг зберегти в своїй незрівнянній помпезності та красі ці маленькі середньовічні церкви, які безсумнівно є родзинками цього краю.

The Route of Medieval Churches is the name of the thematic route designed with the intention of thoroughly familiarising interested tourists with a unique religious and cultural heritage in the Carpathian Basin. This thematic route was created with the purpose of presenting the medieval ecclesiastical heritage of three geographical units, which formed a historical region in the past: Northeast Hungary, Kárpátalja (Subcarpathia) and the northern area of the region called Partium. The route crosses Szabolcs-Szatmár-Bereg county on Hungarian territory, Szatmár/Satu Mare county in Romania and Transcarpathia (Zakarpatska oblast) in Ukraine. A web of common historical roots ties together these three administrative units.

The medieval churches in Kárpátalja (Subcarpathia) represent the eastern frontier of Western Christianity, this is the region where Gothic architecture meets the wooden churches characteristic to the Greek Orthodox denomination. The region itself had a tumultuous history and the past of its churches constitutes no exception with regard to this observation. Many of them had been destroyed during the Mongol Invasion of Europe, the remaining ones were seized one after another by the Calvinists as the Reformation gained ground, a large number burned down during the freedom fights of Early modern history and, in Soviet times, churches were often transformed into museums for atheists. We live now in peaceful times, in a calm period of history - hence, churches became tourists' attractions.

Szabolcs-Szatmár-Bereg county is one of the richest areas in Hungary in what concerns medieval churches. A unique network of medieval churches has been preserved here. The small churches, the wooden belfries standing next to them, the medieval frescoes which still exist in so many places, the painted galleries, the richly decorated coffered ceilings and the carved pulpits evoke the unique atmosphere characteristic to the ecclesiastical heritage of the historical Szatmár and Bereg counties. Unfortunately, the major part of the medieval churches on the Great Hungarian Plain (Alföld) have been devastated by the Ottoman Turks. Nonetheless, the waterways and lakes surrounding this region kept conquering armies and foreign cultures away. In this manner, these tiny medieval churches, real jewels of this area, could have been preserved together with their unparalleled richness and beauty.

www.temple-tour.eu

<http://www.facebook.com/kozepkoritemplomokutja>

Unter dem Titel Straße mittelalterlicher Kirchen wurden eine thematische Tour zusammengestellt, die das einzigartige religiöse und kulturelle Erbe des Karpatenbeckens umfassend vorstellen möchte. Diese thematische Tour führt durch die einst eine zusammenhängende historische Region bildenden Gegenden von Nordostungarn, Transkarpatien sowie den nördlichen Teil von Partium und macht an den schönsten, sakralen Bauten aus dem Mittelalter halt. Die Tour verläuft durch das ungarische Komitat Szabolcs-Szatmár-Bereg, den rumänischen Kreis Satu Mare und das ukrainische Transkarpatien, ein Landstrich, der durch gemeinsame historische Wurzeln verbunden ist.

Die mittelalterlichen Kirchen von Transkapitäten bedeuten die östliche Grenzlinie des westlich geprägten Christentums, wo die Gotik endet und das Gebiet der Holzkirchen und des orthodoxen Christentums beginnt. In Transkarpatien mit seiner turbulenten Geschichte blieben auch die Kirchen nicht von den Turbulenzen verschont. Viele von ihnen wurden nach dem Tatarensturm zerstört, eine ganze Reihe wurde mit der Ausbreitung der Reformation in protestantische Kirchen umgewandelt, zahlreiche Kirchen brannten in den Freiheitskämpfen der frühen Neuzeit nieder, zu Zeiten der Sowjetmacht wurden mehrere Gotteshäuser als atheistische Museen genutzt. Heute beruhigten sich die Zeiten und das sakrale Erbe wurde zur Touristenattraktion.

Das Komitat Szabolcs-Szatmár-Bereg ist eine der an mittelalterlichen Kirchen reichsten Gegenden in Ungarn, die frühen Kirchen blieben hier in einem so dichten Netz erhalten, das einzigartig ist. Die kleinen Kirchen, die daneben gebauten Glockentürme aus Holz, die vielfach sichtbaren mittelalterlichen Fresken, die bemalten Emporen, die geschmückten Kassettendecken, die geschnitzten Kanzeln beschwören die einzigartige Atmosphäre des mittelalterlichen sakralen Erbes von Szatmár und Bereg herauf. Das von Gewässern umgebene Gebiet hielt die Truppen auf ihren Eroberungszügen und auch fremde Kulturen fern, deshalb konnten die kleinen mittelalterlichen Kirchen in ihrem einzigartigen Reichtum und in ihrer Schönheit erhalten bleiben, die architektonische Kleinodien dieser Gegend sind.

BAKTALÓRÁNTHÁZA

Római katolikus templom

A

falu a középkorban a Baktai család birtoka volt. Első okleveles említése 1317. A templom, illetve a falu nem szerepel a pápai tizedjegyzékben (1332-1334), tehát a templom nem épülhetett a fenti időpontnál korábban. A valószínű építési idő 1340 körül lehet, az építetőt a Baktai család tagjai között kell keresnünk. A legelső építési periódusban épült templom síkmennyezetes hajóból és a hozzá kelet felől félköríves diadalívvel csatlakozó, négyzetes, dongaboltozattal fedett szentélyből állt. A hajót és a szentély sarkait átlós támpillérek erősítették. A szentély keleti falát két résablak töri át. A hajó nyugati falának tengelyében egy reneszánsz tagozatos kökereszes ajtó található. A szentély északi falában csúcsíves szentségtartó-fulkét alakítottak ki.

A templom falazatát különböző színű téglák alkotják, ezek többsége vörös, de vannak fekete és zöldmázas felületet mutató darabok is. A 2009. évi kutatás során előkerült a szürkés színű középkori vakolat maradványa is. A templom a XVI. század második felében került a protestánsok kezére, a katolikusok 1731-ben kapták vissza. Ekkor történt a templom nyugati irányú meghosszabbítása és a torony emelése. Az elbontott középkori nyugati hajófalból kiemelt reneszánsz kapuzatot a torony keleti falában helyezték el. 1856-ban újították föl a templomot, elbontották a támpilléreket és új ablaknyílásokat alakítottak ki.

A baktalórántházi római katolikus templomban 1962-ben kezdődtek meg a helyreállítási munkálatok, ekkor találták meg a keleti szentélyfalon a Keresztrekesztés-falképet. Ezt később eltakarták az oltárképpel, így az a legutóbbi időkig nem volt látható és nem voltak ismertek a szentély rejtegett kincsei. A falképek teljes feltáráására egészen 2010 nyaráig várnival kellett, a feltáráás során azonban a szentély egész felületén káprázatos falképegyüttes került elő a vakolatok alól. A szentély mellett a hajó falain is sorra kerültek elő a szébbnél szébb falképek. A restaurálás 2012-ben zajlott, így pompás freskóegyüttes vált láthatóvá. A restaurálás koncepciója az volt, hogy mindenredereti részletet láthatóvá tegyenek, és a kiegészítés a legkevésbé se zavarja a gótikus festmények élvezetét. Ennek eredményeként a 2012 év talán legfontosabb és legjobban sikertű magyarországi restaurálása történt Baktán.

A keleti szentélyfal középső képmezőjében a megfeszített Krisztust festették meg, a kereszt alatt Máriaval és Szent János evangéliistával. A keleti szentélyfal alsó képregiszterében Szent Erzsébet legendájából látunk egy jelenetet. A szentélyboltozaton a mandorlába foglalt Krisztus látható, a másik képen Szűz Máriát és a kis Jézust ábrázolták. A hajó északi falán Szent László koronázását láthatjuk, a déli falon Szent Ilonát festették meg a kereszttel. A diadalív északi oldalán Szent Dorotya legendájának részlete maradt fenn. A falképek a XV. század elején készülhettek.

БАКТАЛОРАНГАЗА

Римо-католицька церква

Bсередньовіччя село було маєтком сім'ї Бактаї. Перші документовані згадки походять з 1317 року. Відомо, що село не входило до реєстру папської десятини (1332-1337 рр.), що імовірно означає і те, що храм навряд чи міг бути зведений раніше вищепереліченої дати. Його зведення безумовно могло бути в період 1340-их років, і самого забудовника храму ми повинні шукати серед членів сім'ї Бактаї. Зведена у перший архітектурний період церква мала прямокутну в плані основу, яка складалася із нефу з прямим плафоном та квадратної апсиди з бочарним склепінням, що примикала до нього зі сходу напівкруглою тріумфальною аркою. Кути нефу та апсиди були прикріплени діагональними контрфорсами ступінчастої форми. Східну частину апсиди прорізуєть два щілинні вікна. В осі західної стіни нефу знаходиться членовані готичні ворота з кам'яним обрамленням. У північній стіні апсиди з бочарним склепінням знаходить дароносця готичного стилю.

Більшість цеглин стінної кладки мають червоний колір, серед яких – без ніякого утримання симетрії – видно і цегли чорного кольору; більшість із них показують вид свинцевої цеглини. Під час досліджень 2009 року також було виявлено і залишки середньовічної штукатурки сіруватого кольору. У другій половині XVI століття храм потрапив у руки протестантів, а у 1731 році був повернений католикам. Якраз в цей час храм було розширене в західну сторону і зведено дзвіницю. Вибраний із демонтованої західної стіни нефу ренесансний кам'яний портал з надписом було розміщено на східній стіні дзвіниці. У 1856 році було проведено обширну реконструкцію храму, були знесені контрфорси і створено нові віконні отвори.

У римо-католицькому храмі реставраційні роботи були розпочаті у 1962 році, якраз тоді було виявлено на східній стіні настінний розпис Розп'яття Христового. Цей розпис пізніше було вкрито віттарною картиною, і таким чином майже до нині не були відомі ці приховані скарби святині. Повне розкриття настінних розписів тривало аж до літа 2010 р, під час чого на стінах всієї поверхні апсиди було розчищено шикарні композиції настінних розписів. Поряд з апсидою і на стінах нефу також були виявлені країці за країчих розписи. Реставраційні роботи були проведені у 2012 р, в результаті чого ми можемо бачити імпозантні композиції фресок. Концепцією реставрації було розчищення кожного фрагменту середньовічного розпису. І в результаті цього можемо констатувати, що у 2012 році в місті Бакталорангаза було виконано мабуть найбільш важливу і найбільш якісну реставраційну роботу в Угорщині.

В центральному регістрі картини східної стіни апсиди було розписано Розп'яття Христове, під хрестом з Дівою Марією та євангелістом, Святым Іоаном.

В нижньому регістрі картин південного кутку східної стіни апсиди знаходиться сцена відомої легенди Святої Єлизавети. На склепінні апсиди панує ікона Пантократора у мандорлі, на іншому розписі зображені Діву Марію з немовлям Ісусом. На північній стіні нефу помітно сцену коронації Святого Ласло, на південній стіні написана фреска Святої Олени з хрестом. На північній стороні тріумфальної арки до нас залишився настінний розпис легенди Святої Доротеї. Всі ці настінні шедеври напевно були виготовлені на початку XV століття.

BAKTALÓRÁNTHÁZA

The Roman Catholic Church

During the Middle Ages, the village was owned by the Baktai family and was mentioned for the first time in a diploma in 1317. The register on the Papal Tenth (drafted between 1332 and 1334) mentions neither the village, nor the church. This means that the church could have not been built before 1334. The probable time of completion was around 1340 and the person who ordered the construction of the church must have been a member of the Baktai family. During the very first building period, a church composed of a nave with a flat ceiling and a sanctuary connected to its eastern end was erected. These structures were connected to one another by a semi-circular lancet arch, while the sanctuary had a square base and was covered by a barrel vault. Diagonal buttresses fortified the nave and the corners of the sanctuary. Two lancet windows cut across the eastern wall of the sanctuary. In the middle of the nave's western wall, there is a gate encased in a Renaissance-style stone frame. A tabernacle spanned by a lancet arch was carved into the northern wall of the sanctuary.

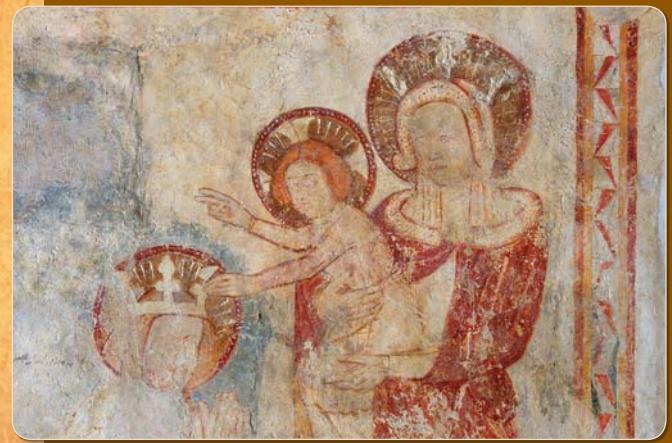
The walls of the church are built of bricks of different colours. Most of them are red, but there are also bricks with black or green coating. During the exploration of the church, carried out in 2009, remains of the medieval greyish plaster have been discovered, too. Protestants started using the church in the second half of the 16th century, but the place of worship was returned to the Catholics in 1731. This is the period when the church was extended in westward direction and the tower was erected. The Renaissance-style portal taken out from the demolished medieval western wall of the nave was inserted in the eastern wall of the tower. The church was later refurbished in 1856, when the buttresses were torn down and new windows were cut.

The restoration work inside the Roman Catholic church of Baktalórántháza commenced in 1962, when the mural painting of the Crucifixion was found on the eastern wall of the sanctuary. In later periods, this was covered by the altar-piece, and could not be seen until recently. Neither were the hidden treasures of the sanctuary known. The exploration of the murals was completed during the summer of 2010, but this procedure revealed a series of sensational paintings being hidden under the layers of plaster all around the surface of the sanctuary's walls. Next to the sanctuary, the walls of the nave also hid beautiful paintings, which were also revealed one by one. Their restoration took place in 2012 and, consequently, an amazing set of frescoes can now be seen. The conception inspiring the restoration work was to reveal all original details, and if some details had to be added, this operation should not disturb at all the admiration of the Gothic paintings. As a result, the most important and most successful restoration in 2012 was performed on Hungarian soil in Bakta.

The middle register on the eastern wall of the sanctuary depicts the crucified Christ

with Mary and Saint John the Evangelist under the cross. On the same wall, in the lower register, we can see a scene from the legend of Saint Elizabeth of Hungary. The vault of the sanctuary is decorated with two paintings: on one side Christ surrounded by a mandorla, on the other The Holy Mary with the baby Jesus. The mural on the nave's northern wall depicts the crowning of king Saint Ladislaus, while the one on the southern wall shows Saint Helena with the cross. On the northern side of the chancel arch, details of a painting telling Saint Dorothy's legend have been preserved. The murals must have been created at the beginning of the 15th century.

BAKTALÓRÁNTHÁZA

Römisch-katholische Kirche

Das Dorf war im Mittelalter im Besitz der Familie Bakta. Seine erste urkundliche Erwähnung war im Jahr 1317. Die Kirche bzw. das Dorf ist in dem päpstlichen Kirchenzehnten-Verzeichnis (1332-1334) nicht aufgeführt, demnach wurde die Kirche nicht vor diesem Zeitpunkt errichtet. Die wahrscheinliche Bauzeit kann um das Jahr 1340 angenommen werden, die Bauherren sind unter den Familienmitgliedern der Familie Bakta zu suchen. Die in der ersten Bauperiode errichtete Kirche bestand aus einem Schiff mit flacher Decke und dem dazu in östlicher Richtung angebauten, mit halbkreisförmigem Chorbogen angeschlossenen viereckigen Chor mit Tonnengewölbe. Das Schiff und die Ecken des Chors wurden mit diagonalen Strebepfeilern verstärkt. Die östliche Wand des Chors durchbrechen zwei Schlitzfenster. In der Achse der Westwand des Kirchenschiffs befindet sich eine aus der Renaissance stammende, gegliederte Tür mit Steinrahmen. In der Westwand des Chors wurde eine spitzbogige Monstranznische eingebaut.

Das Mauerwerk der Kirche bilden Ziegel von verschiedener Farbe, deren Mehrheit rot ist, doch auch schwarze und grün glasierte Ziegel sind darunter. Bei den Forschungen im Jahr 2009 kam auch mittelalterlicher Putz in grauer Farbe zum Vorschein. Die Kirche gelangte in der zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts in die Hand der Protestanten, die Katholiken erhielten sie im Jahr 1731 zurück. Zu dieser Zeit wurden die Kirche in westlicher Richtung erweitert und der Turm errichtet. Das aus der abgerissenen mittelalterlichen Westwand herausgenommene Renaissanceportal wurde in die Ostwand des Turms versetzt. Im Jahr 1856 wurde die Kirche erneuert, die Strebepfeiler wurden abgerissen und neue Fensteröffnungen vorgesehen.

In der römisch-katholischen Kirche von Baktalórántháza begannen im Jahr 1962 die Rekonstruktionsarbeiten, zu dieser Zeit wurde das Kreuzigungsfresko in der östlichen Chorwand gefunden. Dies wurde später mit dem Altarbild verdeckt und war bis in die letzte Zeit nicht sichtbar und die versteckten Schätze des Chors waren unbekannt. Auf die vollständige Freilegung der Fresken musste bis Sommer 2010 gewartet werden, bei der Freilegung kamen auf der ganzen Fläche des Chors unter dem Putz wunderschöne Wandmalereien zum Vorschein. Neben dem Chor wurden auch an den Wänden des Kirchenschiffs eine Reihe von Fresken freigelegt, eine schöner als die andere. Die Restaurierung lief im Jahr 2012, bei der weitere prächtige Freskenkompositionen sichtbar wurden. Die Konzeption der Restaurierung war, alle originalen Details sichtbar zu machen. Die Ergänzungen sollten den Eindruck der gotischen Wandmalereien möglichst nicht stören. Im Ergebnis dessen liefen im Jahr 2012 in Bakta die vielleicht wichtigsten und am besten gelungenen Restaurierungsarbeiten in Ungarn. In dem mittleren Bildfeld der östlichen Chorwand wurde der ans Kreuz geschlagene

Christus abgebildet, unter dem Kreuz sieht man Maria mit dem Evangelisten, dem Hl. Johannes. In dem unteren Bildregister der östlichen Chorwand ist eine Szene aus der Legende der Hl. Elisabeth abgebildet. Auf dem Chorgewölbe ist der in die Mandorla gehüllte Christus zu sehen, auf einem anderen Bild die Jungfrau Maria mit dem Jesuskind. An der Nordwand der Kirche kann man die Krönung des Heiligen Ladislaus bewundern und an der Südwand wurde die Hl. Ilona mit dem Kreuz dargestellt. An der Nordseite des Chorbogens blieb eine Szene aus der Legende der Hl. Dorothea erhalten. Die Wandbilder wurden wahrscheinlich Anfang des 15. Jahrhunderts gemalt.

* A brossura Juan Cabello, Németh Péter, Gaylhoffer-Kovács Gábor leírása alapján készült

Partnerség határok nélkül

Jelen kiadvány az Európai Unió társfinanszírozásával készült. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft. felel a kiadvány teljes tartalmáért, mely nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió hivatalos álláspontját.

A „Tourist route to the common religious and cultural heritages” című projekt a Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENPI Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 (www.huskroua-cbc.net) keretében valósul meg az Európai Unió társfinanszírozásával. Az Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz (ENPI) finanszírozási forma az Unió külső határai mentén történő határon átnyúló együttműködések támogatását szolgálja. A HU-SK-RO-UA ENPI CBC Program átfogó célja olyan tevékenységek összönzése, melyek egy sokkal intenzívebb és hatékonyabb társadalmi és gazdasági együttműköést eredményeznek Ukrajnában és a tagállamok közös határmenti régiójában.

Az Európai Unió 27 tagállamból áll, melyek fokozatosan összekapcsolódnak a know-how, erőforrások megosztásán és sorsaikon keresztül. Ötven éves bővítési folyamat eredményeként kiépítették a stabilitás, demokrácia és fenntartható fejlődés zónáját a kulturális sokszínűség, tolerancia és egyéni szabadságjogok fenntartása mellett. Az Európai Unió megosztja vívmányait és értékeit a határain túli országokkal és népekkel. Az Európai Bizottság az EU végrehajtó szerve.

A Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENPI Határon Átnyúló Együttműködési Program a 2007-2013-as programozási időszakban kerül megvalósításra a programban résztvevő tagállamok Ukrajnával szomszédos határain. Az Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz (ENPI) finanszírozási forma az Unió külső határai mentén történő határon átnyúló együttműködések támogatását szolgálja. A program általános céllitűzése: Az együttműködés fokozása és elmélyítése Ukrajna Kárpátalja, Ivano-Frankivszki és Csernovici megyéi és a tagállamok támogatott, illetve „szomszédos” határmenti régiói között, környezeti, szociális és gazdasági szempontból fenntartható módon. A program Közös Irányító Hatósági funkcióit a magyar Nemzeti Fejlesztési Ügynökség látja el. A program hivatalos honlapja: www.huskroua-cbc.net.

A Program az Európai Unió
társfinanszírozásával valósul meg

Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna
ENPI Határon Átnyúló Együttműködési Program

